

29/11/22

TER ADVISERING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Kerenergie

nota

Aanbieding Kamerbrief kernenergie aan MCKE en MR

Datum
16 november 2022

Kenmerk
DGKE-PK / 22553118

Bhm: 22553116

Parafenroute

Bijlage(n)

Aanleiding

U schrijft deze brief om de Tweede Kamer te informeren over de nadere uitwerking van de afspraken uit het coalitieakkoord op het gebied van kernenergie. De brief wordt tevens aan de Eerste Kamer gestuurd om invulling te geven aan een eerdere toezegging om een appreciatie te geven op de rol van kernenergie in relatie tot een eerder verschenen IPCC-rapport. In de brief worden uitspraken gedaan over Borssele als voorkeurslocatie voor de twee nieuw te bouwen kerncentrales en over de ruimtelijke inpassing daarvan. Deze uitspraken worden in deze nota toegelicht.

Geadviseerd besluit

- U kunt akkoord gaan met het voorleggen van de brief in de MCKE en MR.

Akkoord

Kernpunten

- De brief wordt gelijktijdig met een brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat verstuurd. Zij is verantwoordelijk voor de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming en gaat in haar brief in op de evaluatie van wet- en regelgeving, veiligheid, omgang met radioactief afval, maatschappelijke betrokkenheid en duurzaamheid.
- De brief zal, na uw akkoord, aan de MCKE worden verstuurd (behandeling MCKE op 29 november, MR op 2 december). De brief wordt aan de Tweede Kamer verstuurd gelijktijdig met uw bezoek aan Zeeland op 2 december. Het programma voor dit bezoek volgt later.
- In de brief gaat u in op de rol van kernenergie in het energiesysteem, de aanpak van de voorbereiding voor de nieuwe centrales en de bedrijfsduurverlenging van de kerncentrale Borssele. U spreekt ook een voorkeur uit voor Borssele als voorkeurslocatie voor de twee nieuw te bouwen kerncentrales.

Ontvangen BBR

Toelichting

Voor de locatiekeuze van de nieuw te bouwen kerncentrales is een aantal uitgangspunten relevant dat later in de procedure of op andere plekken naar voren kan of zal komen. Deze benoemen we graag in deze nota, omdat deze wel in gesprekken met stakeholders of in Bestuurlijke Overleggen ter sprake kunnen komen.

Uitgangspunt 1: *Benoemen van een voorkeurslocatie.* Om voortgang te tonen en snel duidelijkheid te bieden in het proces bestaat de wens om een voorkeur uit te spreken over de beoogde locatie. Het uitgangspunt is dat dit moet worden gezien als een politiek-bestuurlijke voorkeur. Het is juridisch niet mogelijk om nu al één locatie aan te wijzen voordat de benodigde procedures zijn doorlopen.

Het uitspreken van een voorkeur heeft als risico dat u met nieuwe informatie uit de studies terug moet komen op deze voorkeur. In een later stadium kan blijken dat we moeten terugkomen op de voorkeur voor grote of kleinere centrales, één of twee centrales of zelfs de locatie. In de brief is getracht de aspecten die van belang zijn in de keuze op gepaste wijze te duiden in het hoofdstuk 'ruimtelijke inpassing'. Hierbij geeft u aan het, op basis van de huidige inzichten en de gemaakte snelheidswinst, verantwoord te vinden om een voorschot te nemen op de keuze voor techniek en locatie.

Uitgangspunt 2: *Het realiseren van twee kerncentrales op één locatie.* Twee losse kerncentrales realiseren op verschillende locaties heeft grote nadelen in kosten en realisatietijd en achten we daarom niet een financieel haalbaar alternatief. Dit blijkt ook uit de uitgezette onderzoeken. Financiële onhaalbaarheid is juridisch gezien een legitieme reden om twee aparte centrales op verschillende locaties uit te sluiten voor nader onderzoek in de procedure.

Uitgangspunt 3: *Het vigerend waarborgbeleid is het startpunt voor de procedure.* Hierin zijn momenteel drie waarborglocaties in Nederland aangewezen voor de vestiging van kerncentrales. Dit waarborgbeleid is vanaf 1985 steeds specifiek gemaakt. Toen werden er nog 29 vestigingsplaatsen benoemd, die na onderzoek zijn teruggebracht tot vijf waarborglocaties. Deze zijn in het SEV III (Structuurschema Elektriciteitsvoorziening) waarborgbeleid onderworpen aan een milieueffectrapportage in 2008, waarna de locaties zijn teruggebracht tot drie (Maasvlakte I, Eemshaven en Borssele). Deze zijn vastgelegd in het Barro (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) en in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Omgevingswet). Het juridische proces rond het schrappen van waarborglocatie Eemshaven conform motie Beckerman wordt nog verder uitgewerkt.

Uitgangspunt 4: *Eemshaven geen optie voor locatiekeuze.* Het realiseren van kerncentrales in Eemshaven is gevoelig vanwege de twee reeds aangenomen moties in de Tweede Kamer. Dit betreft de hierboven genoemde motie Beckerman, en de eveneens aangenomen motie van de leden Sienot en Mulder die oproept geen kerncentrale te realiseren in de provincie Groningen. In de brief geeft u aan dat Eemshaven niet als locatie wordt overwogen.

Uitgangspunt 5: De verdere rol die *kernenergie in de Nederlandse energiemix* kan spelen, buiten de twee nieuw te bouwen centrales en de bedrijfsduurverlenging, wordt onderzocht in het Nationaal Plan Energiesysteem. Daarbij wordt een eerste weging van die rol al gemaakt in deze Kamerbrief.

Uitgangspunt 6: Een belangrijk onderdeel van de discussie over kerncentrales in Borssele lijkt ook de *impact op het hoogspanningsnet* te worden. Zonder in de brief een afweging te maken tussen wind op zee en kernenergie, zien we dat het hoogspanningsnet op de waarborglocaties ook benut kan worden voor wind op zee. Dat geeft met name voor Borssele en Maasvlakte I een uitdaging, gezien de grote hoeveelheden wind op zee die hier worden aangeland. Daarom staat in de brief dat u TenneT zal verzoeken om de eventuele komst van twee nieuwe kerncentrales mee te nemen in het Investeringsplan 2023. De eerste resultaten daarvan worden eind 2023 verwacht. TenneT en regionale stakeholders onderzoeken hoe wind op zee, kernenergie en de verzwaring van het net goed samen kunnen gaan en geprogrammeerd kunnen worden. Op dit moment voorzien we hier geen onmogelijkheden in. We hechten veel waarde aan de inbreng vanuit regionale stakeholders om ook de fysieke draagkracht van het gebied en bijbehorend draagvlak mee te kunnen nemen in de afwegingen. De netverzwaring kan waarschijnlijk niet rekenen op veel draagvlak.

U ontvangt nog een voorbereidende nota voor de Bestuurlijke Overleggen met Rotterdam en Borssele (en de gesprekken met de bewoners van Borssele op 2 december).